

REVISTA ECONOMICĂ

ORGAN FINANCIAR-ECONOMIC

Organul oficial al asociației institutelor financiare românești din Ardeal, Banat, Crișana și Maramurăș „SOLIDARITATEA” Sibiu

Apare odată pe săptămână.

Redacțiunea și administrațiunea: Sibiu, Strada Bayer Nr. 1-3.

Abonamentul pe an: în țară: pentru autorități, bănci și întreprinderi Lei 500—; pentru particulari Lei 400—; pentru cooperative funcționari publici, de bancă și comerciali Lei 300—. În străinătate Lei 800—. Taxa pentru inserțiuni: de fiecare □ cm. Lei 6—

Director: **Constantin Popp.**

Redactor: **Dr. Mihai Veliciu.**

Sumarul:

Situația. — Considerațiuni asupra anului 1930. — Canada și situația sa economică industrială. — *Cronica:* Banca Națională a României Banca „Bihoreana”, Oradea. Banca internațională pentru împrumuturi ipotecare. Băncile insolvente și falite în România. Protestul cambial efectuat de judecător.

Situația.

Criză peste tot, lipsuri pe toată linia. Mulțimea însă care de fapt îndură așa zisa neagra mizerie, care nu are cu ce se hrăni, cu ce a-și încălzi trupul pe vremurile acestea friguroase face și suferă, face gălăgie multă aceia, cari cu siguranță își au asigurat strictul necesar, dar nu se mulțumesc cu atât, vreau și pentru lux și desfătare, ba poate chiar vreau să facă averi pe aceste vremuri de dezechilibru general atât politic, cât și economic.

Cel mai gălăgios dintre acești pretențioși este statul. Pentru că gospodăriei statului nu i se ajunge din belșug pentru nevoile ei, se face atâtă zarvă, mai bine zis teroare, turburând liniștea întregii țări.

De când criza grea mondială apasă așa de greu întreaga omenire, la noi problema cea mai grea de stat — căreia nici de cum nu i se poate afla o soluție practică și satisfăcătoare — este bugetul.

Inceputul crizei coincide cam cu venirea la putere a guvernului național-fărănesc. Trei bugete au fost întocmite

de atunci până azi. Cu toate ocaziunile s'au făcut strângeri de șuruburi pentru a se putea cumva eși din încurcătură.

Ordinea și sistemul introdus în administrarea banilor publici a avut ca rezultat, că veniturile bugetare s'au folosit cam conform prevederilor. Aceasta însă nu însemnează, că bugetele de cheltuieli răspund unor nevoi productive sau unor nevoi raționale de gospodărie publică. Cine se învârtește printre funcționari publici mai de seamă din Ministerere are ocazie să audă cât de ușor, sau mai bine zis fără, socoteală să cheltuiască banii publici.

Grafificații (pentru afaceri deficitare), studiu fără rost, servicii inutile etc. etc.

Toate acestea trebuie să le plătească cineva.

Acum doi ani pentru acoperirea lor s'au mărit impozitele. Cetățenii au fost invitați să facă sacrificiul. Vina a fost a lor, tolerând ani de-arândul guverne, cari administrau fondurile publice fără vre-o socoteală. Una era prevederea bugetară, și pentru alte scopuri să foloseau banii. Se făceau târgueli fără a se plăti și fine măcar în evidență. Rezultatul goluri sau mai bine zis găuri enorme în tezaurul statului. Stabilizarea și împrumutul de stabilizare le-a cam aranjat.

A venit al doilea buget cu urcări noi. Tot cetățenii fiind de vină, au trebuit să le suporte. Cetățenii au adus la cârma țării cu entuziasm aproape unanim actu-

alul guvern. Puși pe muncă guvernanții noștri în loc să ușureze sarcinile publice prin simplificarea aparatului administrativ existent, în numele raționalizării și îmbunătățirii, au creat fel de fel de cadre noi de lux — cu specialiști fără meserie, salariați după normele înalților comisari din extremul orient — cari nu au alt rol decât de a face încercări de îndreptare a lucrurilor, sau de a înurea treburile pușinelor servicii cu un rost oarecare în viața publică. — Gâfăind din greu de abia s'a putut face față sarcinilor acestui buget.

Veni rândul bugetului al treilea. Luptă mare între făuritorii de buget și comisarul francez al stabilizării, care nu a voit de loc să admită prevederi mai mari decât posibilitățile de plată ale contribuabililor din anul 1930. (Intrebare mare este dacă anul 1931 va putea să le suporte pe acestea). Cadrele din nou create au trebuit să fie salvate de pericolul de a fi suprimate. Cum cetățeanul nu a mai putut fi sfors, presa s'a întors ca un fel de răsunare în contra acelor, cari făuresc și execută bugetele, cătră funcționarii publici.

Vor fi făcând funcționarii publici gesturi de nemulțumire contra curbei de sacrificiu, însă judecând sincer nu au de loc dreptate. Conducătorii lor fac bugetele și organizează serviciile publice, ei cu toții administrează aceste servicii și totodată și averile statului. Spiritul în care ei gospodăresc aceste bunuri este acelaș cu al arândașilor de bunuri, par'că le-ar deține pentru ei înșiși și nu pentru propășirea generală.

Pătura lor superioară a profitat enorm până 'n prezent, chiar și unii dintre cei mici nu s'au lăsat păcăliți. În general oricine are contract oficial cu d-nii funcționari publici nu-i prea simpatizează. Sunt între ei și unii cari își fac datoria în mod absolut demn și onorabil, ei trebuie însă să sufere împreună cu colegii lor.

Aceasta este situația bugetară din ultimii doi ani.

Pentru anul viitor, dacă din nefericire prevederile nu vor putea fi acoperite urmează a fi puși sub presă funcționarii și demnitarii statului, cari și-au creiat averi nejustificate în anii grei de după război și dimpreună cu ei și profitorii civili.

*

În bursă târgul acțiunilor nu prezintă prea mare interes. Hârțile, cari de fine de an au făcut salturi probabil în vederea bilanțului: Banca Națională, Steaua Rom. Buhuși, Reșița au dat ceva înapoi.

În schimb piața rentelor foarte fermă, cu cumpărături apreciabile.

Singura rentă stabilizării este slabă din cauza scăderilor din străinătate. Se fac afaceri de arbitraj cu piețele străine unde este cotată la 75, dat fiind că la noi este 78—78^{1/2}.

București.

Remizier.

Considerațiuni asupra anului 1930.

(Urmare).

Punctul de pornire al oricărei mișcări de înviorare economică, la noi în țară, îl formează agricultura. Agricultorii sunt marea masă a cumpărătorilor. Ei alimentează, cu puterea lor de cumpărare, comerțul și industria. Este această putere de cumpărare multumitoare: toate celelalte ramuri de producțiune își vor putea încheia bilanțul cu un plus favorabil. Scade puterea de cumpărare a țaranului se vor resimți deopotrivă industria, comerțul, salariații, finanțele publice etc.

Stimulați puterea de cumpărare a masselor! Aceasta e dețza cea mai nouă. Ghiciți noi trebuințe latente și treziți-le în rândurile mulțimei! Ce puțin se potrivesc aceste fraze atât de des și îndelung repetate astăzi pe întreaga suprafață a globului, cu situația dela noi! Nout trebuințe? Țaranul are nevoie de noi trebuințe oare? El nu-și poate satisface multe din trebuințele necesare! Alceva poate: reduceți prețurile produselor industriale, pentruca să poată fi accesibile și masselor țărănești.

Prețurile produselor agricole au înregistrat scăderi amănitoare în decurs de numai c^țiva ani. Să ne gândim numai, că în anul 1927 prețul

unui vagon de grâu românesc era de Lei 140.000, în vreme ce în anul 1930 aceeaș marfă nu mai cota decât Lei 30.000!

Dar prețurile produselor industriale nu au ținut pas cu prețul produselor agricole. Țăranul dacă ar vrea să rămână pe acelaș picior de traiu ca acum câțiva ani, ar trebui să-și vândă și produsul și pământul. De dragul cui? De dragul teoriei consumului maxim?

Prețurile produselor agricole vor trebui, fatal, să antreneze și prețul produselor industriale. Și este drept și logic așa. Industria este concentrată în mâni mai puține decât agricultura. Ea dispune de o organizație mai bună. Drept aceea ea a rezistat mai mult timp curentului de depresiune al prețurilor. Totuși, multă vreme nu-și va mai putea menține poziția. Cu cât va rezista însă mai mult, cu atât scăderea prețurilor va fi mai bruscă, mai dureroasă.

Dintre ramurile de producție industrială cea mai sensibil atinsă în anul trecut de criza economică mondială a fost la noi industria petrolului. Deși față de cifrele anului 1929 producția anului 1930 a crescut, totuși rentabilitatea a scăzut. Ca o măsură de apărare împotriva prețurilor mereu în regres societățile Astra Română și Română Americană au propus întreprinderilor noastre de petrol încheierea așa numitei „convențiuni de conservare“, care a și luat ființă, acceptată fiind de 98 la sută din societățile petrolifere pe teren românesc. Această convenție, care a limitat producția la 1350 vagoane pe zi, nu a avut o durată prea lungă, deoarece în cursul aceluiaș an (la 4 luni de existență abia) a fost denunțată. E vorba acum să se încheie o nouă convenție pe alte baze însă, mai solide, care se speră că va avea o durată mai mare.

Producția noastră de petrol în primele 9 luni ale anului 1930 a fost de 4,340,000 tone față de 4.817,000 tone pe întreg anul 1929. Reiese deci, că în anul 1930 avem o producție în plus care după calculul specialiștilor întrece producția anului 1929 cu cca 5,700.000 tone.

Industria petrolului a avut de luptat în anul trecut cu concurența petrolului american și rusesc. Această concurență va rămânea și în anul curent în picioare, cel puțin în aceleași proporții, dacă nu chiar mai mari. Se întrevăd însă și unele șanse de plasare a petrolului românesc în Franța și Spania, ceea ce, desigur va ușura într-o câțva situația acestei industrii.

Industria noastră de petrol a lucrat în anul 1930 cu o capacitate de producție, care întrece $\frac{2}{3}$ din întreaga sa capacitate de extracție.

Industria fierului a lucrat cu o capacitate de 50% raportată la capacitatea sa totală, industria

textilă cu 60%, industria cimentului cu 48%, iar industria cărbunelui a lucrat cu o capacitate micșorată aproape cu 50% față de anul 1929.

Industria zahărului a prestat abie 40% din capacitatea totală, iar despre industria pieilor și a încălțămintelor nu posedăm încă date precise.

Comerțul a stagnat pe toată linia. Polițele protestate, concordate, falimente nu au întrecut mult cifrele anului 1929, primele, iar ultimele prezintă cifre chiar sub datele anului 1929.

Balanța noastră comercială pare că se va încheia cu un plus la export ceea ce nu denotă vre-un progres deosebit în materie de export: înseamnă numai, că importul s'a redus în urma scăderii puterii de cumpărare a locuitorilor țării.

Iată cifrele comerțului nostru exterior pe anul 1930, comparativ cu datele din anul 1929:

Import:	Export:
1929: 21,8 miliarde	1929: 18,5 miliarde
1930: 17,0 miliarde	1930: 21,3 miliarde

Balanța comerțului exterior în anul 1929 a fost deficitară. În anul curent, pe primele 9 luni, ea prezintă un escedent de Lei 4,3 miliarde.

În ce privește *situația băncilor* pe anul 1930, aceasta s'a înrăutățit. Volumul afacerilor a scăzut considerabil, ceea ce se evidențiază și prin faptul că băncile nu au mai prea făcut uz de creditul de reescont al Băncii Naționale. Plasamentele bune și sigure au fost rare. O seamă din bănci au plasat sume mari în bonuri de cassă de ale Băncii Naționale cu 7%, preferându-le împrumuturilor, deși acestea din urmă dau un procent mult mai ridicat.

În jurul băncilor, în legătură cu datorităle agricultorilor, s'a făcut multă zarvă în anul trecut. Oameni politici proeminenți s'au ocupat cu proiecte menite să îplinească conversiunea datorităle agricole în favorul agricultorilor. O seamă de „planuri“ au fost trâmbițate în lungul și în latul țării, înfierbântând pe alocurea spiritele, pentruca întreaga campanie să se termine cu o simplă lege împotriva dobânzilor.

În legătură cu dobânzile am avea ceva de adăugat: Legea cea nouă n'o să aibă efectul, pe care naivii și-l închipuiesc. A fost și în Ungaria o lege împotriva camelor, care a fost promulgată în anul 1885, mi-se pare, și care a căzut pur și simplu în desuetudine.

Dobânzile nu pot fi reglementate prin porunci guvernamentale. Limita lor o dictează conjuncturile economice.

Nu cunoaștem beneficiile ce le-au realizat băncile în anul 1930. Presupunem, că sunt mai mici decât în anul 1929, și că o parte din aceste beneficii vor fi destinate pentru augmentarea rezervelor și amortizarea creanțelor neîncasabile. Dividendele vor fi desigur procentual și ele mai mici.

Bursa din București a fost cea mai slabă prăvălie de pe teritoriul României mari. Totalul tranzacțiilor pe 10 luni din anul 1930 a fost de 641 milioane față de 2146 milioane Lei în anul 1929. Indicele cursului valorilor cu venit variabil a scăzut dela 100 (Februarie 1929) la 47 în luna Octombrie 1930.

Fără comentarii.

Canada și situația sa economică industrială.

Vecinătatea Statelor Unite ale Americii de de Nord face ca acest Dominion al Britaniei Mari să nu fie întotdeauna recunoscut în importanța sa economică.

Această importanță zace mai mult în viitor — Canada fiind un teritoriu vast cu imense bogății naturale și cu o populație puțin deasă. Statistica geografică ne arată că suprafața Canadei este mai mare decât cea a Statelor Unite (Canada 9.659,450 km. pătrați, Statele Unite 7.839,064 km. pătrați). Dacă facem calculul populației pe 1 km. pătrat, ajungem în Canada la cifra de 1,1 până la 1,2 — în Statele Unite, unde densitatea populației este încă foarte departe de capacitatea economică a țării, ajungem la cifra aproximativă de 14. (În Franța 72, în România 55).

Produsele principale ale Canadei sunt: grâu, făină, lemne de construcție, articole de lemn, hârtie și articole de hârtie, celuloză, brânză, vite, slănină, pești, blăni, fier și articole de fier, piei și articole de piele, cărbuni, aur, argint, nichel, cupru.

Scopul acestui articol este, de a arăta în genere situația actuală (Decembrie 1930) întrucât cifrele și datele sunt deja cunoscute. Datele ce urmează sunt luate din unele reviste canadiene și americane, și bazate pe statistica oficială a Dominionului.

Ante de-arândul grâul exportat din Canada a fost unul din factorii cei mai importanți în comerțul internațional de grâu, exploatarea pădurilor și a pescăriilor a ajuns în scurt timp la același nivel ca și în alte țări unde aceste exploatari se fac de mai multe generațiuni. Produsele miniere sunt căutate de toate fabricile metalurgice ale globului. Aceste exploatari au atras capital străin de aproximativ 350 milioane Dolari.

Precum am zis, producția de grâne este cel mai important factor în economia Canadei, care, în cât privește producția de grâu și ovăz, ține locul al doilea din toată lumea (locul

întâiu îl ține Statele Unite). Foarte însemnată este și producția de orz.

Recolta anulului 1930 a dat după precise evaluări, următoarele cantități: (1 bushel = 36.3 litri)

	Mediul anual în decursul celor 5 ani dela 1924—28 spre comparație.
Grâu 395.854,000 busheli	415.589,000 busheli
Ovăz 429.156,000 „	416.711,000 „
Orz 137.963,000 „	101.848,000 „

Această ramură de producție a suferit pierderi considerabile în urma supraproducției de grâne din toată lumea, întrucâtva și sub dumping-ul rusesc. Farmerii din Canada, în vederea prețurilor extrem de scăzute (60 Cents pentru un bushel grâu cal. 1., 30 Cents pentru 1 bushel grâu cal. II-a din „prairile“ de vest) au început s'o rețină recolta, parte în așteptarea unei urcări a prețurilor, parte pentru a o folosi la creșterea și îngrășarea de vite și porci. Un îndemn în această direcție a dat și Industrial and Development Council of Canadian Meat Packers (Sfatul Industrial și de dezvoltare al Producătorilor Canadieni de conserve de carne), care a publicat o tabelă arătând rentabilitatea producției de grâu, ovăz și orz peracre (0,4 ha) în caz de creștere și îngrășare de porci.

După aprecierile cercurilor informate abia 60% din recolta totală au fost aduși spre vânzare la întreprinderile de grâu (country elevators). Contrar unor vederi optimiste exprimate de cercuri canadiene, se pare că în ultimul timp situația farmerilor (mai ales din părțile vestice ale Canadei) a devenit și mai precară. Pe când prețurile grânelor au scăzut din 1928 încoace cu 58%, prețurile mărfurilor de manufactură au scăzut abia cu 5%, scăderea lor fiind împiedecată și de recenta urcare a tarifului vamal.

Nemulțumirea sufletelor provoacă radicalism și crize politice: Farmerii au cerut dela guvern să le garanteze prețul de 1 Dolar pentru 1 bushel de grâu, și amenință — dacă guvernul din Ottawa nu-i va satisface — că se vor separa de Canada și vor înființa un „Dominion al Vestului sub supremația politică a Britaniei Mari. Nu se spune dacă și în ce fel s'ar putea urca prețul grânelor prin această separațiune.

În timpul războiului mondial a primit și industria Canadei un puternic îndemn la dezvoltare și a găsit și după războiu deșeuuri. Unele ramuri ale producției sale au progresat chiar foarte mult.

După cum am văzut, între produsele Canadei prevalează materiile prime, agricultura și viticultura sunt bazele producției și această stare va mai dura mulți ani.

O consecință naturală a exportului de materii prime este, că încet cu încet se formează o industrie, care are scopul de a pregăti materiile prime pentru export, de ale transforma în semi-produse, și în fine, în produse gata pentru consum. Sursele acestei industrii sunt de prezent și vor mai fi pentru multe generațiuni, aproape nelimitate.

De câți-va ani încoace a început industria canadiană să provadă și piețele interne cu produsele fabricate din materii prime și semi-produse importate, deși nu poate acoperi toate cerințele pieții.

Puține produse naturale pot fi predate consumației fără a fi anterior supuse la vre-un proces, la vre-o fabricațiune pregătitoare, fie cât de simplă. Capacitatea industriei canadiene îi permite actualmente să provadă piețele interne cu o parte a produselor cerute și să transformeze aproximativ 50% a exportului în semi-produse, și pe măsură mai mică, în produse gata pentru consum.

Cu excepția grânelor, cari formează cel mai mare post în lista produselor nesupuse la nici un fel de fabricațiune, o cnotă de 75—80% din valoarea exportului canadian trece prin vre-o fabrică sau altă întreprindere industrială. În cazul exploatării pădurilor de exemplu aproximativ 90% din lemnele exportate sunt semi-produse sau produse, dela forma cea mai simplă, lemne de construcție până la forma cea mai transformată: Mobile, celuloză, hârtie și, în fine, mătăasă artificială.

La metale (afară de fier) se exportează aproximativ 40% în formă de minereuri sau extracte aproximativ 60% se topește sau rafinează înainte de export. În deosebi cuprul se rafinează în Canada.

Procentajele analoage pentru alte articole sunt: Aproximativ 75% la fibre și textile, 40% la produsele viticulturii și ale pescăriilor, 25% la produsele agriculturii și la vegetale, incluziv acelea fabricate din cauciucul brut importat, și peste 20% la produsele minerale (exclusiv metale), la chimicale și la fier (fier brut și semi-produse) se urcă acest procentaj la 100%.

Lăsăm și pe mai departe să vorbească cifrele: În ultimul an industria canadiană a preluat materii prime și semi-produse în valoare de aproximativ 2 miliarde Dolari, a căror valoare s'a urcat prin fabricațiune cu alte 2 miliarde Dolari la 4 miliarde Dolari. Acestea sunt cifre brute pentru că aceeași materie poate fi prelucrată de mai multe industrii, valoarea ei pe fiecare trepte a fabricațiunii urcând cifra totală. Acesta este rezultatul muncii la aproximativ 700.000 de me-

seriași și industriași, și înseamnă o producțiune de ceva peste \$ 400— per cap.

Importul de materii prime în ultimul an s'a urcat la cifra de 300 milioane dolari, iar importul de semi-produse și produse la 1 miliard Dolari. Din acest import se evaluează ca materii prime în valoare de 165 milioane și semi-produse în valoare de 225 milioane au intrat la fabrici și diverse întreprinderi canadiene, produsele gata pentru consum fiind induse în cifra de 4 miliarde care reprezintă valoarea produselor fabricate în Canada.

Mărfuri în valoare de aproximativ 775 milioane Dolari au fost importate ca produse gata pentru consum. Adăugând această cifră la producțiunea totală, obținem totalul general de Lei 4.775 milioane, din care va trebui să reducem 700 milioane de semi-produse exportate, rezultând o consumație anuală de mărfuri fabricate de peste \$ 400— per cap. Această cifră conține nu numai cheltuieli curente ci și investițiuni de capital de ale producătorilor, (de ex. mașini), și poate fi comparată cu cifra similară de \$ 500— per cap în Statele Unite. Din punct de vedere cantitativ rezultă că între anii 1924 și 1929 consumația per cap s'a urcat cu aproximativ 65% în Canada față de 50% în Statele Unite, dovadă că ambele țări, pe lângă aceea că s'a urcat standardul traiului s'a întărit și organizația industrială, atât pentru acoperirea cerințelor interne, cât și pentru export.

Se observă deci un progres însemnat, ce la făcut industria canadiană în perioada de avânt și de prosperitate a comerțului internațional de după războiu, atât cu privire la desfacere, cât și la capacitatea producătorilor. În decursul celor 5 ani dela 1924 la 1929 mărirea volumului desfacerei se evaluează la 65% (26% în Statele Unite și 12% în Anglia). Mărirea capacității producătorilor canadieni între 1924—1929 măsurată la prestațiunea fizică a muncitorilor arată cifra de 20% producțiunea însă s'a mărit în așa măsură încât numărul puterilor de muncă s'a urcat în același timp cu 38% (în Statele Unite cu 4%, în Anglia a scăzut cu 6%).

Un alt indice pentru capacitate este proporția între salare și simbria pe de o parte și urcarea netă a valorii prin fabricațiune pe de altă parte.

În 1924 1 Dolar cheltuit în formă de salare sau simbria a adus Dolari 2.24 la valoarea desfacerei (peste costul materialului) și această proporție a crescut din an în an, până ce în 1928 a fost \$ 1— la \$ 2.41.

Urcarea generală a numărului puterilor de muncă datează abia din 1925. Numărul acelor

puterile au fost dela 1920 până la 1924 inclusiv cu mult inferior aceleia din anii de războiu, și chiar și cele din anii precedenți războiului. Reducerea a fost inevitabilă, fiindcă dela 1915 la 1920 s'a forțat producțiunea, fără considerare la perfecționarea capacității de muncă. În această direcție s'au obținut îmbunătățiri abia la 1922, crescând și numărul puterilor treptat dela acest an până la 1929. Dela 1926 încoace capacitatea de muncă a putut fi din nou mărită.

Înmulțirea puterilor și măritarea capacității de muncă între anii 1924 și 1929 nu s'au făcut în mod uniform la diferitele industrii, aceasta în urma diferitelor condițiuni la cari sunt supuse diversele industrii. Între industriile mai mari ale Canadei industria de automobile este cea la care a avut loc cea mai mare înmulțire a personalului (270%) urmează apoi industriile de unelte și mașini agricole și articole de cauciuc (la fiecare aproximativ 60%), lemne de construcție (25%) și celuloză și hârtie (20%).

Cea mai însemnată sporire a capacității de muncă la muncitorii singuratici a avut loc la industria articolelor de bumbac (aproape 60%) urmează celuloza și hârtia (40%) și automobilele (12%), volumul desfacerei a crescut mai mult la automobile (98%) la manufactura de bumbac (90%) celuloză și hârtie (70%), unelte și mașini agricole (65%) și articole de cauciuc (42%).

Cifrele pe 1929 sunt cunoscute numai pentru unele dintre industriile principale, însă statistica oficială pentru 1928 și 1929, întregită cu alte date accesibile, duce la rezultatele arătate.

Locul întâiu dintre industrii îl ține tot fabricațiunea de celuloză și hârtie cu o producțiune brută în anul trecut în valoare de 244 milioane Dolari. Urmează măcinarea de făină și griș (aproximativ 190 milioane) fabricațiunea de conserve de carne (186 milioane) și fabricațiunea de automobile (177 milioane).

Proximuțiu loc în rândul cifrelor de valoare brută și de desfacere îl ține — tocmai înaintea industriei de lemne de construcție — producțiunea de energie (hidro) electrică. Furnizarea medie zilnică dela stațiunile centrale s'a urcat în 1929 la dublul celeia din 1924. Pe când unele dintre industriile mai vechi au menținut o producție continuă, progresând mai încet, altele în deosebi unele dintre cele mai tănăre au făcut progrese extraordinare. De exemplu industria

radio-tehnică a arătat în 1929 o mărire a valorii producțiunii de 60%.

Creșterea industriei canadiene în total până la finea anului 1929 poate fi sumarizată după cum urmează. Producțiunea materială a crescut dela 1924 încoace cu 10% anual. A fost cu 80% mai mare ca la sfârșitul războiului și mai mult ca dublu decât la începutul războiului.

Depresiunea afacerilor, care datează de mai bine de un an a avut efect asupra producțiunii în cele mai multe țări.

Prima treaptă a depresiunii s'a manifestat în vara 1929 prin scăderea treptată a prețurilor en gros ale materiilor prime, ceace s'a reflectat asupra puterii de cumpărare și a început să cauzeze — către sfârșitul anului — o reducere a producțiunii. Această mișcare a continuat în 1930 în măsură tot mai mare. Producțiunea canadiană a suferit în prima jumătate a anului o reducere de 15% și în trimestriul al treilea o reducere de 20% față de cifrele din 1929. În Statele Unite reducerile au fost de aproximativ 14% și 27%. Această mișcare înseamnă pentru industria canadiană un regres până la stadiul din 1927, și pentru Statele Unite un regres la stadiul din 1924.

Procentajul arătat, care arată regresul, este mai mare decât cifrele corespunzătoare din Britania Mare și Europa Continentală.

Franța de exemplu, s'a menținut destul de bine, trebuia însă să nu pierdem din vedere că atât Statele Unite cât și Canada au prosperat în mod extraordinar dela 1925 la 1929 și înainte de aceea, și că reacțiunea în urma condițiunilor generale schimbate de pe globul întreg, trebuia să vină, mai curând sau mai târziu.

„Criza“ a devenit o noțiune de toate zilele discutată până la oboseală, și ne-am obișnuit să o considerăm de generală și identică în cauzele și efectele ei, în toate țările. Totuși formele în cari se manifestă și efectele diferă.

Atât se poate constata, că țările europene cu structura lor economică mai puțin progresată (în sens comercial și organizator), dar mai rezistentă și mai puțin avizată la consumenți externi, vor trece mai ușor peste această criză decât țările transatlantice cu producțiunea lor supradesvoltată.

Dr. B. R.

CRONICA.

Banca Națională a României a convocat pe acționari la o adunare generală extraordinară pe ziua de 15 Februarie 1931 și pe aceeași zi, imediat după adunarea generală extraordinară, la adunarea generală ordinară.

Scopul convocării adunării generale extraordinare este a decide asupra modificării art. 20 din statute, care să permită Băncii Naționale desvoltarea operațiunilor cu piețele internaționale în vederea ușurării plasării capitalurilor străine în România.

Prin o altă modificare a aceluiași articol Banca Națională va fi autorizată pe viitor să dea și avansuri pe warante, după textul actual neputând decât să sconteze waranturile.

Programa adunării generale ordinare este cea obișnuită, pentru aprobarea bilanțului etc. În aceasta adunare generală se vor împlini și locurile de administrator al dlui Ioan I. Lăpădatu și de censor al dlui Grigore Eremia, a căror mandat expiră la 31 Dec. 1931. Probabil vor fi realesi amândoi.

*

Di Oscar Kiriacescu, vice-gubernatorul Băncii Naționale a fost reales în acest post pe încă un an, cu mandat până la 31 Dec. 1931, iar Censor în locul dlui G. Stoicescu, al cărui mandat a expirat, a fost ales, pe o perioadă de 3 ani, cu începere dela 1 Ianuarie 1931, dl Cristea Niculescu.

*

Banca „Bihoreana“, Oradea a convocat pentru ziua de 15 Ian. a. c. o adunare generală extraordinară. În vederea asanării institutului se va propune reducerea capitalului social și se va decide asupra propunerii Consiliului de administrație pentru fuziunea cu „Timișiana“, Timișoara și „Victoria“, Arad.

*

Banca internațională pentru împrumuturi ipotecare, despre care s'a mai scris și în revista noastră a luat ființă în Amsterdam. Capitalul este 10 mil. florini olandezi. Între fondatori sunt mai multe case de bancă franceze, engleze, olandeze, germane, elvețiene și Zivnostenska Banka din Praga.

Mentrea noiei bănci este să aprobe agricultorilor prin băncile agricole europene împrumuturi ipotecare cu dobândă redusă.

La crearea băncii au conlucrat cercurile industriale ale țărilor amintite mai sus, în vederea ameliorării crizei actuale agricole și pentru a urca astfel puterea de cumpărare a țărilor agricole.

*

Băncile insolvente și falite în România.

După o statistică recentă au fost declarate în stare de faliment, dela 1925 încolo, în total 64 de bănci, cele mai multe în anii 1929 și 1930. Din aceste 64 de bănci sunt: 37 din vechiul Regat, 20 din Transilvania și 7 din Basarabia.

Băncile acestea au avut:

Capital statutar	Lei	478,506.521
„ vârsat	„	331,311.906
Depozite spre fructificare	„	947,254.919
Totalul pasivelor	„	2.240,538.954

„ activelor declarate 2.053,175.293
Bănci insolvente, cari au cerut ori au obținut concordatul preventiv sunt 29.

Activul și pasivul acestora se prezintă cum urmează:

Capital statutar	Lei	580,822.521
„ vârsat	„	226,842.528
Depozite spre fructificare	„	1.210,162.982
Pasive totale	„	1.989,849.732
Active „ declarate	„	1.965,595.869

*

Protestul cambial efectuat de judecător.

Un debitor girant căutând să scape de obligația plății cambiei, invocase în fața instanței de judecată nulitatea actului de protest redactat de judecătorul de ocol (era vorba de cambie plambilă în comună rurală, unde protestul este dat în atribuția judecătorului); iar motivul nulității era, lipsa semnăturii greșierului pe actul de protest.

Cazul a ajuns în fața Curții de Casație și II, prin recursul girantului, care a susținut că în conformitate cu dispozițiile generale privitoare la activitatea instanțelor judecătorești, ori ce act, al instanței, spre a fi valabil, trebuie să poarte — alături de semnătura magistratului și pe acela a greșierului.

Înalta Curte a respins recursul, actul de protest dresat de judecătorul de ocol, este valabil chiar dacă este semnat numai de judecător.

Depozitul mașinilor de scris

„REMINGTON“

„DACIA TRAIANĂ“, SIBIU.

Tot aici se mai află:

Scala despre timbrele de 0.132% și de imp. proporțional de 1.32%. Prețul Lei 20.—

„DETUNATA“

institut de credit și economii, societate pe acții în Bucium.

CONVOCARE.

Domnii acționari ai institutului de credit și economii „DETUNATA“, soc. pe acții în Bucium sunt invitați la

a 31-a adunare generală,

care va avea loc la 30 Ianuarie 1931, la ora 10 a. m., în localul institutului.

Ordinea de zi:

1. *Constituirea și deschiderea adunării generale (§§ 22 din statute);*
2. *Alegerea comisiei de trei pentru constatarea acțiilor și plenipotențelor intrate în baza §-lui 19 din statute*
3. *Raportul Direcțiunii și Comitetului de supraveghere pe 1930 și darea absolutului;*
4. *Hotărâre asupra împărțirii profitului curat;*
5. *Alegerea Comitetului de supraveghere pe un nou period de 3 ani;*
6. *Fixarea marcelor de prezență;*
7. *Eventuale propuneri;*
8. *Exmiterea alor 2 acționari pentru verificarea procesului verbal.*

Domnii acționari, cari doresc a participa la adunare, în persoană sau prin plenipotențiați, sunt rugați a-și depune acțiile și plenipotențele cel mult până la 29 Ianuarie 1931, ora 10 a. m., la cassa institutului nostru.

La caz că adunarea aceasta ar fi incapabilă de hotărâri valide lipsind voturile recerute ori numărul de acționari, convocăm a 2-a adunare generală pe 15 Februarie 1931, ora 10 a. m., cf. § 23, al. 2 din statute.

Bucium, la 31 Decembrie 1930.

Direcțiunea.

Active.		Bilanț general pe anul 1930.		Pasive.	
	Lei	b.		Lei	b.
Cassa	11.764	—	Capital	30.000	—
Imprumuturi ipotecare	8.534	01	Fond de rezervă	33.000	—
Escont	687.311	95	Fond special de rezervă	15.000	—
Efecte	1.850	—	Fond pentru amort. pierderilor	23.000	—
Debitori	1.808	30	Fond de pensie	15.0	0—
Mobilier	121	50	Fond de scopuri culturale	7.000	—
			Depozit spre fructificare	477.251	78
			Creditori	53.361	19
			Dividendă neridicată	11.957	—
			Fond provenit din realități	26.317	79
			Profit net	19.502	—
				711.389	78

Cheltuieli.		Contul Profit și Pierderi.		Venite.	
	Lei	b.		Lei	b.
Interese la depuneri	35.244	51	Interese de escont	127.428	51
Salarii	48.000	—			
Chirie, încălzit și luminat	8.000	—			
Spese	2.827	—			
Dare	13.855	—			
Profit net	19.502	—			
				127.428	51

Bucium, la 31 Decembrie 1930.

Nicolae David m. p., director executiv.

Gh. David m. p., contabil autorizat.

Dr. Gheorghe David m. p.

A. Macavei m. p.

Dr. A. Vesa m. p.

N. David m. p.

Dr. Vasile Ciura m. p.

Dr. Ionel David m. p.

Nicolae Bogdan m. p.

Nicolae David m. p.

Gheorghe David m. p.

Am verificat aceste conturi și le-am găsit în concordanță cu registrele ținute în bună regulă.

Nicolae Coroiu m. p.

Dr. Adrian Dărămuș m. p.

Cornel I. David m. p.

Alexandru Bogdan m. p.

Tiparul Institutului de Arte Grafice „Dacia Traiană“, Sibiu